

E-LEARNING ŠKOLA
DEMOKRATIJE I LJUDSKIH PRAVA

Projekat finansira
Evropska unija

O organizatorima programa

Partneri za demokratske promene Srbija

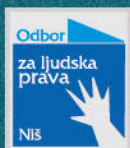
Organizacija Partneri za demokratske promene Srbija (Partneri Srbija) bavi se prevencijom i alternativnim rešavanjem sukoba, upravljanjem promenama, unapređenjem vladavine prava i podrškom razvoju demokratije i ljudskih prava u Srbiji i regionu. Partneri Srbija radili su u Kanada – Srbija Projektu reforme pravosuđa i saraduju u CSSP Projektu integrativne medijacije u Bujanovcu. U saradnji sa Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, sprovode projekat Podrška primeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, U saradnji sa Svetskom bankom - IFC, rade na Podizanju kapaciteta privrednih subjekata za primenu medijacije, a zajedno sa Poverenikom za zaštitu ravnopravnosti sprovode projekat Partnerstvo za toleranciju i zaštitu od diskriminacije u Srbiji. U saradnji sa Udruženjem javnih tužilaca, Partneri Srbija rade na unapređenju efikasnosti krivičnog pravnog sistema u Srbiji kroz projekat Princip tužilačkog oportuniteta. Partneri Srbija učestvuju u radnim grupama Ministarstva pravde za izradu novog Zakona o medijaciji i Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Partneri Srbija su deo mreže Partners for Democratic Change International (PDCI).

Adresa: Svetozara Markovića 9, I sprat, 11000 Beograd
Tel: +381 11 32 31 551
Fax: +381 11 32 31 553
Web: www.partners-serbia.org
E-mail: office@partners-serbia.org

Odbor za ljudska prava Niš

Odbor za ljudska prava Niš saraduje sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama na pružanju direktne pravne pomoći, analizi postojećih podataka i monitoringu karakterističnih slučajeva nepoštovanja ljudskih prava u cilju izmena i dopuna postojeće zakonske i podzakonske regulative. Od samog osnivanja, Odbor je realizovao više od 50 projekata sa ciljem jačanja vladavine zakona i zaštite od diskriminacije, i u kontinuitetu realizuje program besplatne pravne pomoći u slučajevima povrede ljudskih prava, a naročito u slučajevima torture, diskriminacije i trgovine ljudima. Odbor za ljudska prava Niš je jedna od organizacija osnivača Mreže Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS, i kancelarija koja koordinira radom Mreže CHRIS. Odbor je, takode, jedan od osnivača Medija centra Niš, kao i Nacionalne koalicije za decentralizaciju.

Adresa: Obrenovićeve bb, TPC Kalča, Lam.B-II-39, 18000 Niš
Tel: +381 18 526 232
Fax: +381 18 526 233
Web: www.chrin.org.rs
E-mail: office@chrin.org.rs

REZIME

15. septembra 2011.g. počeo je sa radom prvi e-learning program obuke studenata u Srbiji u oblasti demokratije i ljudskih prava. Projekat „E-learning škola demokratije i ljudskih prava” je razvijen i implementiran od strane Partnera za demokratske promene Srbija (Partneri Srbija) i Odbora za ljudska prava Niš (CHRIN), uz podršku Delegacije Evropske unije u Srbiji. Tokom prethodnih 12 meseci, Partneri Srbija i CHRIN, uz IT podršku Fakulteta za informacione tehnologije (FIT) Univerziteta Metropolitan iz Beograda, razvili su ovaj internet program obuke o osnovnim vrednostima demokratije i ljudskih prava, za pilot grupu od 150 studenata fakulteta i viših škola širom Srbije. Prvi e-learning program završen je 31. decembra 2011. godine.

Opis programa

Prvobitno planiran kao program od 10 predavanja za ciljnu grupu od 100 studenata, program je konačno obuhvatio 11 predavanja koja su učesnicima bila dostupna putem interneta u periodu od 15. septembra do 31. decembra 2011. Ovaj inovativni program obuhvatio je prezentacije najuglednijih domaćih eksperata iz ove oblasti, i na kraju privukao učešće 146 studenata iz 35 gradova i 26 univerziteta iz svih krajeva Srbije.

E-learning predavanja sastojala su se od video i audio prezentacija, power-point prezentacija, praktičnih primera i vežbi. Na kraju svakog predavanja učesnicima je bio ponuđen mini test (samo-ocenjivanje).

E-learning program obuhvatio je sledeće teme koje su prezentirali ugledni domaći stručnjaci:

- *Uloga Poverenika za zaštitu ravnopravnosti u suzbijanju diskriminacije* – **Nevena Petrušić**, Poverenica za zaštitu ravnopravnosti;
- *Sloboda pristupa informacijama od javnog značaja* – **Rodoljub Šabić**, Poverenik za Informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti;
- *Ombudsman – Zaštitnik građana* – **Saša Janković**, Zaštitnik građana Republike Srbije;
- *Zaštita ličnih podataka* - **Aleksandar Resanović**, zamenik Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti;
- *Zabrana diskriminacije i najčešće diskriminisane grupe* – **Goran Miletić**, direktor za Zapadni Balkan, Civil Rights Defenders;

U E-learning programu učestvovalo je 146 studenata iz sledećih gradova: Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac, Požarevac, Sombor, Kruševac, Subotica, Novi Pazar, Prokuplje, Gnjilane, Novi Bečej, Bajina Bašta, Užice, Pančevo, Lazarevac, Priboj, Čačak, Smederevo, Vranje, Petrovaradin, Zrenjanin, Obrenovac, Sjenica, Kraljevo, Vrbas, Paraćin, Zaječar, Aleksinac, Loznica, Velika Plana, Smederevska Palanka, Kosovska Mitrovica i Majdanpek.

Najbolje karakteristike E-learning programa (komentari učesnika):

„Izbor predavača, raznovrsnost predavanja, ogromno znanje predavača, preglednost prezentacija.”
 „Što mogu prekinuti i nastaviti predavanja kada zaželim i što mogu pristupiti programu gde god se nalazim.”

„Mogućnost primene interneta u edukaciji, te mogućnosti praćenja ovog programa u skladu sa svojim privatnim i poslovnim obavezama.”

- *Uvod u izučavanje ljudskih prava* – prof. Vojin Dimitrijević, Beogradski centar za ljudska prava;
- *Korupcija i dobro upravljanje* - Nemanja Nenadić, programski direktor, Transparentnost Srbija;
- *Instrumenti za zaštitu ljudskih prava u domaćem i međunarodnom pravnom poretku* – Vesna Petrović, izvršni direktor, Beogradski centar za ljudska prava;
- *Pravo na pravično suđenje i parnični postupak* – prof. Vesna Rakić Vodinelić, Pravni fakultet Univerziteta Union;
- *Instrumenti za zaštitu ljudskih prava – Evropska konvencija o ljudskim pravima i Evropski sud za ljudska prava* – Nenad Vujić, direktor, Pravosudna akademija;
- *Sloboda štampe (medijske slobode)* - Saša Gajin, docent, Pravni fakultet Univerziteta Union.

Učesnici su izabrani sa univerziteta širom Srbije kroz javni poziv za aplikacije. Poziv je objavljen na „Infostudu“, postavljen na preko 30 web sajtova, poslat na preko 250 e-mail adresa, dok je promotivni poster i preko 1000 letaka sa upitnicima distribuirano u 30 akademskih institucija iz cele Srbije.

Razvijen je on-line formular za prijavu kandidata. Ukupno se prijavilo 236 kandidata za program. Izbor je izvršen na osnovu procene njihovih kapaciteta i potencijala da postanu budući donosioci odluka - lideri u svojim zajednicama. Inicijalno, 104 kandidata je izabrano za učešće u programu, ali su, zbog ove povećane tražnje i interesovanja za projekat, Partneri Srbija i CHRIN uspeli da naknadno dogovore proširenje kapaciteta programa uz saradnju sa FIT-om, bez dodatnih troškova, tako da je na kraju 146 studenata primljeno, dok je 139 registrovalo učešće na sistemu.

Svakom izabranom studentu dodeljeni su korisničko ime i lozinka za pristup. Kandidati koji nisu izabrani dobili su pismo sa adekvatnim obrazloženjem. Partneri Srbija i CHRIN nisu dobili bilo kakve primedbe ili žalbe u vezi procesa selekcije učesnika.

Svaka tema sastojala se od snimljenih predavanja putem power-point prezentacija, dok su dodatni praktični primeri takođe uključeni, kao što su linkovi i resursi koji su relevantni za određenu temu. Shodno tome, učesnici su mogli da prate predavanja sa bilo kog računara, u „realnom vremenu“, u skladu sa sopstvenim rasporedom i vremenom.

Predavanja su snimljena na Fakultetu informacionih tehnologija (FIT) u Beogradu. Svako predavanje pregledano je od strane predavača i Partnera Srbija pre objavljivanja u okviru e-learning sistema. Predavanja su snimljena u periodu od maja do septembra 2011.

Studenti sledećih fakulteta i visokih škola učestvovali su u Programu:

Pravni Fakultet Beograd, Pravni Fakultet Union, Pravni Fakultet Novoi Sad, Pravni Fakultet Niš, Pravni Fakultet Kragujevac, Fakultet političkih nauka u Novom Sadu, Filozofski Fakultet u Beogradu, Filozofski Fakultet u Nišu, Filološki Fakultet u Beogradu, Fakultet bezbednosti u Beogradu, Beogradska Poslovna škola, FON, Fakultet za medije i komunikacije, Univerzitet Singidunum, Arhitektonski Fakultet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, Fakultet poslovnih studija Megatrend, Ekonomski Fakultet u Beogradu, Ekonomski Fakultet u Subotici, Visoka Medicinska škola u Beogradu Milutin Milankovic, Visoka škola elektrotehnike i računarstva strukovnih studija, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje u Beogradu, Tehnički Fakultet Mihajlo Pupin, Pravoslavni bogoslovski fakultet Univerziteta u Beogradu, Fakultet tehničkih nauka u Novom sadu, Matematički Fakultet Univerziteta u Beogradu, Privredna Akademija u Novom Sadu.

On-line aplikacija

Sve aktivnosti u vezi sa ovim programom vršene su on-line, kao na primer:

Pristup informacijama/Web portal
 Aplikacija/Registracija
 Log-in
 Pohađanje/Učešće/Download
 Tehnička podrška
 Programska podrška
 Interaktivno učešće, forum, mailing lista
 Testovi
 Aplikacija za mini projekate
 Monitoring
 Evaluacija

„Vaša škola demokratije i ljudskih prava je kreativnija, praktičnija, obimnija u pojedinim oblastima u odnosu na fakultete koji obrađuju ove teme, imate odličan program i predavače.“

(komentar učesnika)

E-learning mini projekti

Na kraju e-learning programa, učesnici su pozvani da dostave predloge mini projekata, kako bi sproveli i proširili stečena znanja na svojim fakultetima ili u lokalnim zajednicama. Ukupno je podneto 8 predloga projekata od strane timova koje su formirali učesnici E-learning programa. Svaki od podnetih predloga pokazao je razumevanje i uspešno usvajanje koncepta predstavljenih kroz E-learning školu demokratije i ljudskih prava, kao i želju za njihovom primenom u praksi. Kako je budžet za ove projekte bio ograničen, četiri najbolje ocenjena projekta izabrana su za podršku. Više detalja o izboru i realizaciji mini projekata nalazi se u sledećem poglavlju.

Monitoring

S obzirom na prirodu projekta (on-line program), bio je neophodan stalan i efikasan monitoring. Realizaciju programa je konstantno pratio jedan FIT-ov IT administrator i 2 programska administratora Partnera Srbija i CHRIN-a. Putem e-learning sistema, administratori su mogli da prate pojedinačno prisustvo po različitim parametrima: po učesniku, po predavanju, po broju log-in-ova, ukupno provedeno vreme, broj log-in-ova po predavanju, vreme provedeno na svakom predavanju, broj komponenti obrađenih po predavanju, itd Tokom programa, administratori i učesnici bili su u stalnoj komunikaciji, razmenjivali informacije o korišćenju sistema, rešavali probleme, kao i upozoravali učesnike koji su bili nedovoljno aktivni u programu.

Praćenje realizacije tokom prvog meseca rada programa pokazalo je da je određeni broj učesnika zabeležilo samo zanemarljivo prisustvo na sistemu. Ovim učesnici su poslata upozorenja. Nakon upozorenja, nekoliko učesnika prijavilo je probleme sa internet konekcijom i pristupom programu, dok su ostali značajno unapredili svoje prisustvo na sistemu. Ipak, 7 učesnika nije zabeležilo bilo kakvu aktivnost na Programu.

Evaluacija programa i statistički podaci

Po završetku programa, učesnici su imali priliku da ocene njegov kvalitet. Evaluacioni formulari uključujući i procene svakog predavanja, kao i celokupnog programa, postavljeni su na sistem. Kao i druge komponente, evaluacioni formulari su takođe popunjavani on-line. Učesnici su zamoljeni da detaljno ocene svako pojedinačno predavanje i teme koje su obrađene, kao i opštu tehničke i programsku organizaciju e-learning programa.

Celokupan E-learning program dobio je prosečnu ocenu 4.1 (na skali od 1-5) i može se oceniti kao veoma uspešan. Sve ciljevi projekta su ostvareni, dok su neki i premašeni. Planirani broj predavanja je premašen za 10%, dok je broj učesnika bio veći za 46%.

Jedina komponenta E-learning programa koji nije realizovana, bile su direktne „žive“ konsultacije sa predavačima. Praćenje programskih aktivnosti pokazalo je da bi za organizovanje neposrednih sesija bila neophodna dodatna priprema i posvećenost predavača. Zbog svojih zvaničnih dužnosti i obaveza, neki od predavača nisu bili u mogućnosti da odvoje dodatno vreme za ovakvu direktnu komunikaciju, te je odlučeno da se ova komponenta programa ne realizuje.

Učesnici su ukupno zabeležili 73876 minuta (1231 sat) „on-line“ prisustva, u proseku 531 minut po učesniku ili 6716 minuta (111 sati) po predavanju.

Najveće prisustvo na pojedinačnom predavanju je 12321 minut (205 sati – prvo predavanje postavljeno na sistem). Na većini predavanja zabeleženo je između 7000 i 10000 minuta posećenosti.

Učesnik sa najdužim prisustvom na sistemu zabeležio je 7088 minuta, dok su 3 učesnika provela po više od 5000 minuta na sistemu. 12 učesnika imalo je više od 4000 minuta, 18 učesnika zabeležilo je preko 3000 minuta, dok su 62 učesnika imala između 1000 i 2000 minuta na sistemu. 43 učesnika su imala manje od po 1000 minuta, dok 7 učesnika nije pristupilo programu niti jedan put.

Prednosti E-learning programa

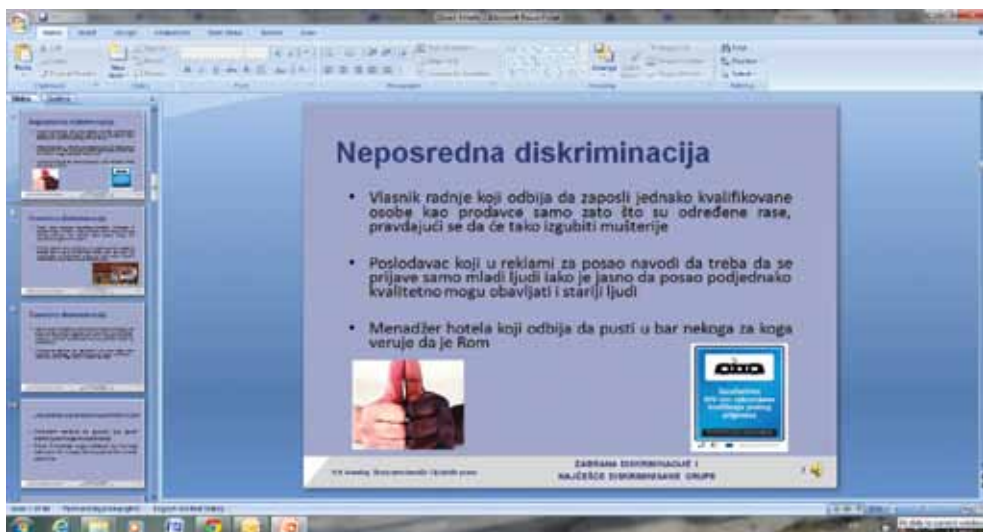
- Široka dostupnost – ne postoje prepreke u smislu udaljenosti, rasporeda i drugih okolnosti koje mogu otežati pristup predavanjima.
- Učesnici biraju vreme i način pristupa programu, jer su predavanja i materijali konstantno dostupni.
- Dinamična interakcija između učesnika i predavača (mogućnost korišćenja foruma, chat, tutorijala...).
- Individualizovana nastava (napredak učesnika zadovoljava potrebe i stečena znanja u datoj oblasti).
- Zajedno sa drugim elektronskim izvorima informacija, ovaj metod omogućava istraživanje putem interneta, u skladu sa interesovanjem učesnika.
- Stalna ili povremena interakcija sa drugim izvorima informacija unapređuje razvoj kritičkog mišljenja, analizu i rezonovanje.
- Predavači mogu da se biraju među najistaknutijim stručnjacima u datoj oblasti čime se obezbeđuje povećanje kvaliteta programa.
- Stalne ili povremene provere znanja u fazi učenja, pored provere znanja u interakciji sa drugim učesnicima, dozvoljavaju i samo-ocenjivanje.
- Kontinuirano učenje i profesionalni razvoj.

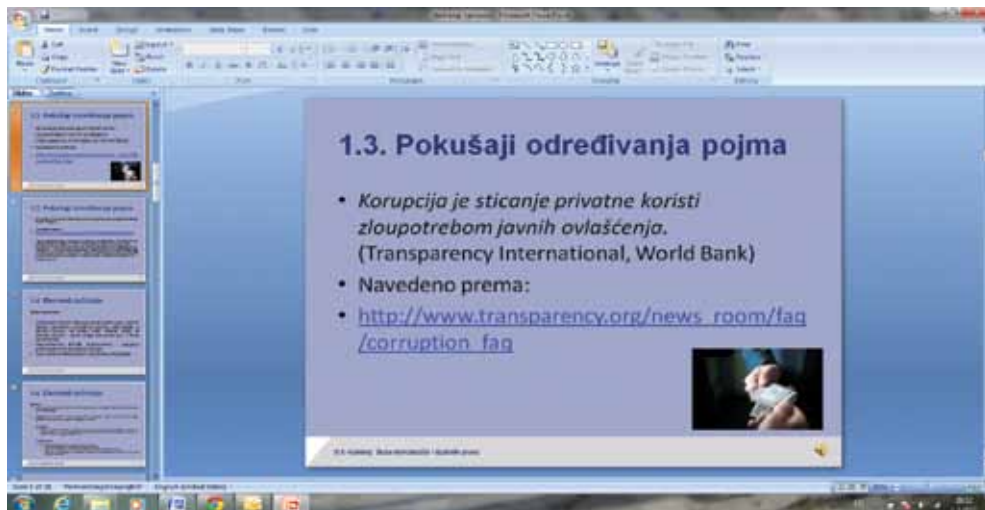
Naučene lekcije

- Konstantna IT podrška je od suštinskog značaja za efikasnost programa. Učesnici koji imaju problema sa pristupom ili internet konekcijom će najverovatnije napustiti program ili smanjiti prisustvo.
- Interes učesnika daleko prevazilazi raspoložive kapacitete.
- Priprema predavača za snimanje predavanja zahteva više vremena nego kod tradicionalnog predavanja.
- „Žive“ sesije i interaktivni sadržaji zahtevaju povećano angažovanje predavača, dužu prethodnu pripremu i planiranje unapred.

Konačni zaključci

- Prema evaluacijama i statistikama projekat može biti ocenjeno kao „veoma uspešan“. Prosečna ocena je 4.1 za celokupan E-learning program.
- Identičan (ili modifikovan) program može se ponuditi i drugim studentima u Srbiji, što predstavlja značajnu i veliku ciljnu grupu.
- Kada je postavljen, E-learning programu se može pristupiti sa bilo koje lokacije koja ima pristup internetu, i u bilo koje vreme, neograničen broj puta.
- Program može biti izmenjen, dopunjen, kako osnovnim predavanjima, tako i dodatnim dokumentima, linkovima i resursima tokom celog trajanja programa. Mogućnosti dizajniranja i nakndnog proširivanja predavanja su neograničene.
- Pogodan i za ostale ciljne grupe gde postoji masovniji interes za kontinuiranim stručnim usavršavanjem, naročito gde veće grupe učesnika treba obučiti u ograničenom vremenskom roku.
- Mini projekti su pogodan metod za praktičnu primenu znanja i evaluaciju rezultata.
- Velike mogućnosti korišćenja u oblasti regionalne saradnje.
- Obuka putem interneta je pogodna za bilo koju oblasti i za bilo koju ciljnu grupu. Mogućnosti primene su neograničene.

1.3. Pokušaji određivanja pojma

- *Korupcija je sticanje privatne koristi zloupotrebom javnih ovlašćenja.* (Transparency International, World Bank)
- Navedeno prema:
- http://www.transparency.org/news_room/faq/corruption_faq

Konačna evaluacija projekta

Opšti i specifični ciljevi projekta su u potpunosti ostvareni, svi rezultati postignuti i iznad očekivanja, a aktivnosti realizovane kao što je i planirano.

- E-learning program zasnovan na internetu kreiran i testiran u praksi
- 146 studenata obučeno o osnovima demokratije i ljudskih prava
- 11 predavanja pripremljeno od strane istaknutih stručnjaka za demokratiju i ljudska prava što predstavlja stalni resurs za buduće obrazovanje
- Stvorena je grupa kritički orijentisanih studenata otvorenog uma, obučenih u oblasti demokratije i ljudskih prava i spremnih da postanu lideri – budući donosioci odluka u svojim zajednicama, što se može videti i po njihovim veoma efikasnim mini-projektima.

Specijalizovana tela i organi

- Evropska komisija za borbu protiv rasizma i netolerancije
- Komesar za ljudska prava

E-learning mini projekti

Nakon postavljanja svih predavanja na E-learning sistem, Partneri Srbija i Odbor za ljudska prava Niš objavili su poziv učesnicima za podnošenje predloga mini projekata iz oblasti demokratije i ljudskih prava, koji bi se realizovali u njihovoj sredini, u mestu gde žive ili studiraju, na fakultetu, u lokalnoj zajednici, itd, sve radi implementacije i širenja znanja stečenog nakon pohađanja E-learning programa. Ukupno je podneto 8 predloga koji su ispunjavali opšte uslove poziva. Radi ocene predloga projekata, Partneri Srbija i Odbor, formirali su Komisiju za evaluaciju sastavljenu od 5 članova koji su nezavisno i samostalno ocenjivali svaki projekat. Komisija je detaljno razmatrala sve pristigle predloge i formirala rang listu na osnovu sledećih kriterijuma:

- nivo usklađenosti sa oblašću demokratija i ljudska prava;
- povezanost projekta sa potrebama ciljne grupe;
- plan aktivnosti - jasan, koherentan i logičan;
- izvodljivost i usklađenost aktivnosti sa rezultatima i ciljem projekta.

Maksimalan broj poena koji je svaki član Komisije dodeljivao/la za svaku od kategorija bio je 10, odnosno ukupno 40 po projektu. Ukupan broj poena za rangiranje svakog projekta dobijen je prostim zbirom ocena svakog člana Komisije (maksimalno $5 \times 40 = 200$).

Naziv projekta	Ukupan broj poena
Tolerancija kao prevencija vršnjačkog nasilja	175
Pismo ženi	174
Isti(na) svetu	165
Zaštita podataka o ličnosti	153
Prava radnika	120
Kad ti krše prava – da li znaš kome se obraćaš?	119
Dezdiskriminator	117
Mogu i sam	89

Kroz svaki od predloga pokazano je razumevanje i uspešno usvajanje koncepata predstavljenih kroz E-learning školu demokratije i ljudskih prava, kao i želja za njihovom primenom u praksi. S obzirom da je budžet za podršku mini projektima bio ograničen (ukupno 3.000 EUR), na osnovu rang liste Komisija je odlučila da se podrže četiri projekta koji su dobili najveći broj poena:

Tolerancija kao prevencija vršnjačkog nasilja, koji se sprovodi u srednjim tehničkim školama na teritoriji Niša;

Pismo ženi, koji kao ciljnu grupu ima žene iz ruralnih sredina iz više od 50 sela i naselja se području Kraljeva;

Isti(na) svetu, koji za cilj ima podizanje svesti građana o položaju pripadnika marginalizovanih i ranjivih grupa putem interneta;

Zaštita podataka o ličnosti, koji obrađuje problem neadekvatne zaštite ličnih podataka studentske populacije u Beogradu.

„TOLERANCIJA KAO PREVENCIJA VRŠNJAČKOG NASILJA“

Projekat „Tolerancija kao prevencija vršnjačkog nasilja“ imao je za cilj da poveća učešće srednjoškolaca u nenasilnom rešavanju sukoba, kroz prihvatanje različitosti, borbe protiv predrasuda i podsticanje kvaliteta nenasilne komunikacije. Projektni tim, koji su činili Milena Vučić, Milan Matejić i Vladimir Nakić, organizovao je interaktivne radionice o ljudskim pravima, sprečavanju konflikata i rešavanja sukoba za učenike dve tehničke škole u Nišu. Predavači na radionicama bili su sami učesnici E-learning programa, koristeći specifičan pristup vršnjačke edukacije. U okviru projekta, distribuirano je i preko 500 edukativnih brošura učenicima četiri tehničke škole u Nišu. U saradnji sa

Odбором za ljudska prava Niš, projektni tim uzeo je aktivno učešće i u obeležavanju 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava.

„PISMO ŽENI“

Projekat „Pismo ženi“ bavi se problemom nasilja nad ženama u porodici i partnerskim odnosima, sa ciljem osnaživanja žena koje žive u ruralnim sredinama u okolini grada Kraljeva da prepoznaju nasilje i potraže adekvatnu pomoć ukoliko o nasilja dođe. Projektni tim koji su činili Milica Jelić i Marko Aranđelović iz Kraljeva, nastojao je i da unapredi opštu svest o problemu rodno zasnovanog nasilja i načinima podrške žrtvama. U okviru projekta, 30 volontera je podelilo je 5.000 pisama sa informacijama o nasilju u porodici, oblicima pomoći žrtvama i korisnim kontaktima ženama koje žive u ruralnim oblastima u Kraljevu i okolini, izabranim slučajnim uzorkom. Projektni tim kreirao je i Facebook stranicu, na kojoj zainteresovani mogu dobiti informacije o akciji, kao i dodatne informacije o prevenciji nasilja. Jedan od rezultata projekta bili su i pozivi žrtava nasilja, koje su upućene na relevantne institucije i organizacije kako bi dobile adekvatnu pomoć.

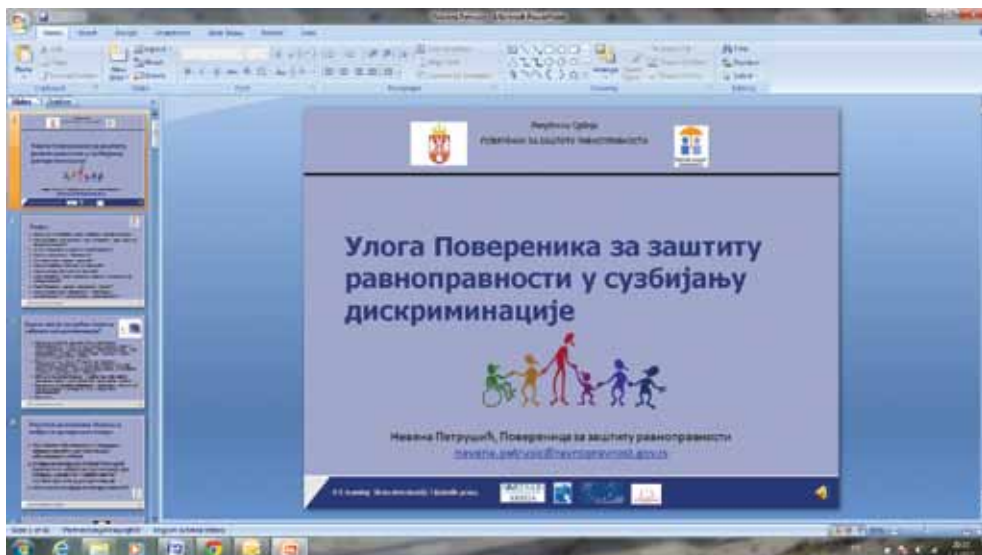

„ISTI(NA) SVETU!“

Projekat „Isti(na) svetu!“ realizovala je grupa studenata iz Beograda: Aleksandra Hegediš, Jovana Mijović, Mihailo Filipović i Miloš Bukvić, sa namerom da ukažu na položaj predstavnika marginalizovanih društvenih grupa u Srbiji. Putem on-line kampanje, koja se sastojala od intervjua sa predstavnicima marginalizovanih grupa, kreiranja i administriranja Facebook stranice, You tube kanala i Twitter naloga, kao i e- mail naloga i on-line foruma, projektni tim nastojao je da istraži svakodnevne probleme i diskriminaciju sa kojom se suočavaju predstavnici marginalizovanih grupa u našem društvu. U toku projekta, snimljeno je i objavljeno četiri kratka filma-priloga, u kojima su pred-

stavnici marginalizovanih grupa (osoba obolelih od HIV/AIDS-a, gluvih osoba, Roma i interno raseljenih lica) govorili o svojim problemima. Kratki filmovi na Youtube-u za samo tri nedelje imali su više od 2000 pregleda, iz skoro 40 zemalja sveta! Takođe, svakodnevno su prikupljeni, objavljeni i analizirani slučajevi diskriminacije u našem društvu, kako bi se doprinelo unapređenju znanja i svesti, pre svega mladih, o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije.

„ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI“

Cilj projekta „Zaštita podataka o ličnosti“ bio je da unapredi znanje i podigne svest studenata Beogradskog univerziteta o posledicama neovlašćene obrade ličnih podataka. U okviru ovog projekta, koje su osmislile i sprovele Jelena Jović i Milica Bogdanov, organizovan je jednodnevni seminar u beogradskom Domu omladine za više od 50 studenata, profesora i asistenata Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Predavači na seminaru bili su studenti E-learning programa i njihove kolege, a gost predavač bio je Rodoljub Šabić, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, koji je studentima ukazao na najčešće zloupotrebe ličnih podataka. Tokom seminara, studenti su stekli uvid u osnovu problematike zaštite podataka o ličnosti, kroz interaktivne radionice i prezentacije studenata Pravnog fakulteta, nakon čega su u radnim grupama razmatrali mogućnosti implementacije Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u svakodnevnom studentskom životu. U razgovoru sa Poverenikom, studenti su iznosili različite primere zloupotrebe ličnih podataka i bili zainteresovani za postojeće mehanizme zaštite.

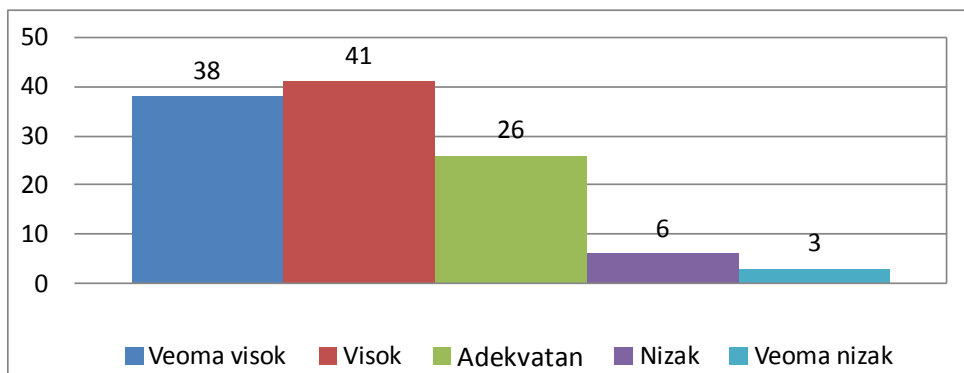

Evaluacija E-learning programa

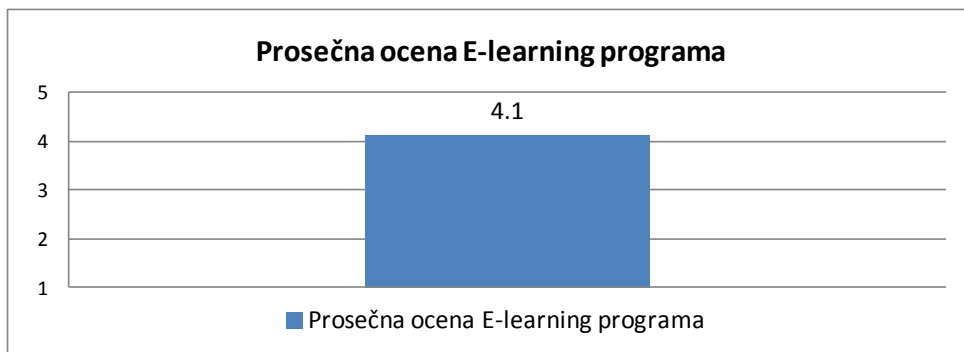
Ukupno 114 učesnika popunilo je evaluacione formulare. Detaljan izveštaj o projektu dostupan je na www.partners-serbia.org

38 učesnika ocenilo je kvalitet programa kao Veoma visok (5), 41 kao Visok (4), 26 smatra da je program bio Adekvatan (3), dok je 6 učesnika ocenilo kvalitet kao Nizak (2), a 3 kao Veoma nizak (1).

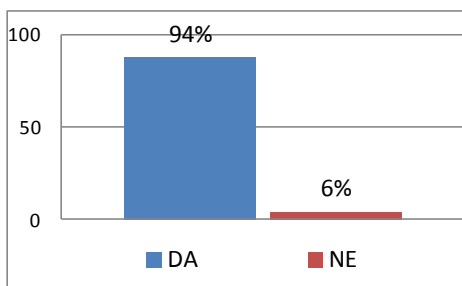
Pojedinačna ocena kvaliteta E-learning programa

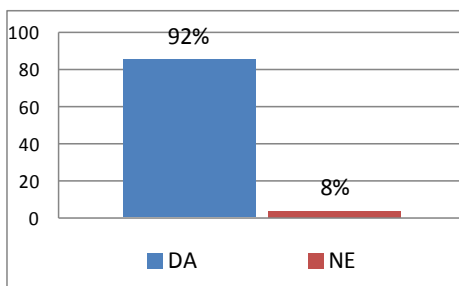
Prosečna ocena E-learning programa

Da li biste ovaj program preporučili svojim kolegicama i kolegama?

Da li ste zainteresovani za dodatne programe iz ove oblasti?

Izbor najčešćih komentara učesnika:

Šta vam se najviše svidelo u E-learning programu?

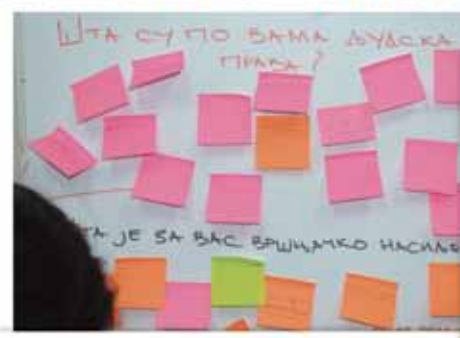
- Izbor predavača, raznovrsnost predavanja, ogromno znanje predavača, preglednost prezentacija.
- Što mogu prekinuti i nastaviti predavanja kada zaželim i što mogu pristupiti programu gde god se nalazim.
- Mogućnost primene interneta u edukaciji, te mogućnosti praćenja ovog programa u skladu sa svojim privatnim i poslovnim obavezama
- Vaša škola demokratije i ljudskih prava je kreativnija, praktičnija, obimnija u pojedinim oblastima u odnosu na fakultete koji obrađuju ove teme, imate odličan program i predavače.

Šta vam se najmanje svidelo u E-learning programu?

- Loš kvalitet toka jednog predavanja, nedostupnost download-a prezentacija,
- Kratak rok da se urade testovi, iako smo pojedina predavanja preslušali i po dva puta
- To što nije svaki put sve funkcionisalo tehnicki gledano, pa sam imao ponekad problema sa praćenjem predavanja, povremeno padanje sistema
- Dužina trajanja. Mislim da je kurs ipak trebao biti kraći.

Vaše sugestije da ovakvi program u budućnosti bude bolji?

- Samo treba otkloniti probleme tehničke prirode, ostalo je odlično.
- Dinamičnije prezentacije, korišćenje interaktivnijih prezentacija.
- Predavanja bi trebalo da sadrže više primera iz prakse, da budu kraća, interaktivna, da postoji chat sa profesorima, upoznavanje i druženje učesnika kao i časkanje na teme predavanja, itd.

Neposredna diskriminacija

- Vlasnik radnje koji odbija da zaposli jednako kvalifikovane osobe kao prodavac samo zato što su određene rase, pravdajući se da će tako izgubiti mušterije
- Poslodavac koji u reklamama za posao navodi da treba da se prijave samo mladi ljudi iako je jasno da posao podjednako kvalitetno mogu obavljati i stariji ljudi
- Menadžer hotela koji odbija da pusti u bar nekoga za koga veruje da je rom

11. oktobar, 2011. 14:24:34

ЗБОРНА ШКОЛА ОД ОШ "НАЈБОЉИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ШКОЛА"

1.3. Pokušaji određivanja pojma

- *Korupcija je sticanje privatne koristi zloupotrebom javnih ovlašćenja.* (Transparency International, World Bank)
- Navedeno prema:
- http://www.transparency.org/news_room/tag/corruption_tag

